

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci

žalobce: **P. B.**
zastoupen Mgr. MUDr. Zdeňkem Kubicou, advokátem AK Vladyka & Kubica
se sídlem: Praha 1, Revoluční 1, PSČ: 110 00

proti
žalované: **Vězeňská služba České republiky, věznice Valdice**
se sídlem nám. Míru 55, Valdice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 10. 2017, č. j. VS-103618-3/ČJ-2017-802232-KŘ,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 27. 10. 2017, č. j. VS-103618-3/ČJ-2017-802232-KŘ, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 18 858 Kč, k rukám Mgr. MUDr. Zdeňka Kubici, advokáta AK Vladyka & Kubica se sídlem: Praha 1, Revoluční 1, PSČ: 110 00, do 8 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí vedoucího oddělení výkonu trestu Vězeňské služby České republiky, Věznice Valdice, ze dne 27. 10. 2017, č.

j. VS-103618-3/ČJ-2017-802232-KŘ, jímž byla zamítnuta jeho stížnost proti rozhodnutí speciálního pedagoga Vězeňské služby České republiky, Věznice Valdice (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 20. 10. 2017, č. j. VS-103618-3/ČJ-2017-802232-KŘ. Tímto prvoinstančním správním rozhodnutím byl žalobci uložen podle § 46 odst. 3 písm. g) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění (dále jen „ZVTOS“), kázeňský trest, který spočíval v jeho celodenním umístění do uzavřeného oddílu na 7 dnů. Správní orgán I. stupně popsal kázeňský přestupek žalobce ve výroku rozhodnutí takto:

„Výše jmenovaný odsouzený dne 18. 10. 2017 v Ubytovně D, 1. patro v 16:30 hodin napadl ods. R. S., kterému nejprve strhl z hlavy kuchařskou čepici, křičel na něho „Ty mrdko kuchařská začni nám dávat pořádné porce“ a následně ho udeřil pěstí do obličeje. Nereagoval na výzvu přítomného dozorce prap. J., který ho okřikl a v napadání ods. S. pokračoval až do zásahu prap. J., který ho od odsouzeného S. odtlačil. I po té pokračoval ve verbálním napadání a vyhrožování ods. S., čehož zanechal až po opakované výzvě ze strany pprap. J.“

Odsouzený B. tím, že fyzicky napadl jiného odsouzeného, porušil ustanovení § 28 odst. 1 zák. č. 169/1999 Sb., kde je stanoveno, že odsouzený je povinen ve výkonu trestu dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku.

Proto ukládám odsouzenému kázeňský trest dle § 46 odst. 3 písm. g) ZVTOS, a to celodenním umístěním do uzavřeného oddílu na 7 dnů. Kázeňský trest je uložen nepodmíněně.“

2. Podkladem pro prvoinstanční rozhodnutí byl předně „Záznam o kázeňském přestupku“ ze dne 18. 10. 2017, na jehož první straně je i potvrzení jeho obsahové správnosti ze strany odsouzeného R. S., s nímž se žalobce dostal do konfliktu. Dále je součástí správního spisu listina ze dne 19. 10. 2017, označená jako „Podání vysvětlení“, v níž je zaznamenána výpověď R. S. k incidentu se žalobcem z předchozího dne. Podle záznamu na ní dole byl žalobce seznámen s obsahem výpovědi jmenovaného, což měl odmítnout stvrdit svým podpisem podle dále na listině podepsaných svědků, tří příslušníků vězeňské služby.
3. Dále byla, podle druhé strany záznamu o kázeňském přestupku (viz shora), dána žalobci dne 19. 10. 2017 možnost, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich. Podle záznamu se však žalobce opět odmítl k věci vyjádřit, což opětovně stvrzovali svými podpisy tři příslušníci vězeňské služby.
4. Součástí správního spisu je správním orgánem I. stupně vydané rozhodnutí o uložení kázeňského trestu ze dne 20. 10. 2017, proti němuž podal žalobce dne 23. 10. 2017 vlastnoručně psanou stížnost, ve které uvedl následující: „Tímto se odvolávám proti kázeňskému trestu, který mně byl udělen dne 20. 10. 17. Dále žádám o spravedlivé prošetření celého incidentu a puštění kamerového záznamu, který jasně prokáže, jak se situace (konflikt s kuchařem) stala.“
5. Téhož dne obdržel správní orgán I. stupně ještě další stížnost žalobce proti uvedenému rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, která ovšem byla podána jeho právním zástupcem, advokátem Mgr. MUDr. Zdeňkem Kubicou. Zástupce žalobce v ní namítal, že rozhodnutí o kázeňském přestupku vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, stěžejní námitkou ale bylo tvrzení o porušení práva žalobce na spravedlivý proces, neboť žalobci prý bylo v rozporu s čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod upřeno právo na právní pomoc. Zástupce žalobce dále namítal, že vzdor výslovným žádostem nebyl žalobci promítnut kamerový záznam o incidentu. Navrhoval proto jak

provedení tohoto důkazu, tak i svědeckých výpovědí osob jím označených. Žalovaným rozhodnutím byla žalobcova stížnost zamítnuta jako nedůvodná.

6. Žalobce napadl rozhodnutí žalované včas podanou žalobou. V jejím úvodu objasnil předmět žaloby a odůvodnil její přípustnost. Žalobní body specifikoval v bodu IV. žaloby a navrhoval žalované rozhodnutí, jakož i rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, jež mu předcházelo, zrušit a věc žalovanému vrátit k dalšímu řízení.
7. Prvním a zároveň stěžejním žalobním bodem bylo tvrzení, že v řízení před správním orgánem I. i II. stupně došlo k porušení práva žalobce na spravedlivý proces. Podle žaloby měl být žalobci znemožněn výkon práva na právní pomoc a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, zejména k důkazům, na kterých rozhodnutí o kázeňském přestupku stojí, což mohlo mít a v daném případě také mělo zásadní vliv na správnost rozhodnutí o kázeňském přestupku. Tím mělo dojít zároveň k porušení ZVTOS a Listiny základních práv a svobod. Podle jejího čl. 37 odst. 2 má totiž každý právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení. Rovněž podle § 26 odst. 3 ZVTOS má odsouzený právo na poskytování právní pomoci advokátem, jenž má oprávnění v mezích svého zmocnění vést s odsouzeným korespondenci a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby.
8. Podáním ze dne 27. 9. 2017, doručeným prostřednictvím datové schránky téhož dne (tedy tři týdny před údajným kázeňským přestupkem), byla Vězeňské službě - Věznici Valdice (tedy žalované) doručena plná moc k zastupování žalobce právním zástupcem, který jej zastupuje i v této věci správní žaloby. Žalobce mimo jiné sdělil žalované, že jeho právní zástupce jej bude zastupovat ve všech věcech souvisejících s výkonem trestu a požádal mimo jiné o to, aby i veškerá rozhodnutí související s výkonem trestu byla jeho právnímu zástupci doručována. A žalobce pokračoval s tím, že:

„V rozporu s tímto oznámením žalobce, že jej bude právní zástupce zastupovat ve všech věcech souvisejících s výkonem trestu, nedošlo k uvědomění právního zástupce o zahájení řízení o uložení kázeňského trestu, ani o žádném úkonu v řízení, nebyl uvědomen, že by mělo probíhat seznámení Žalobce se spisem a konec konců mu nebylo dodnes doručeno ani Rozhodnutí I. stupně.

Zde je zapotřebí uvést, že sám ZVTOS zastoupení odsouzeného v řízení o uložení kázeňského trestu neupravuje, nicméně jej však žádným způsobem nevylučuje, a je tedy zapotřebí plně aplikovat ustanovení čl. 37 odst. 2 Listiny, dle kterého měl Žalobce právo na právní pomoc již od začátku řízení. Z podání Žalobce ze dne 27. 9. přitom bylo správnímu orgánu I. stupně zřejmé, že Žalobce chce být ve všech řízeních ve věci výkonu trestu zastupován právním zástupcem.

Je zapotřebí uvést, že právě upření práva na právní zastoupení, je pochybením správního orgánu, které může mít a mělo přímý dopad na správnost Rozhodnutí I. stupně. Je zapotřebí si uvědomit, že kázeňské řízení bylo vedeno proti Žalobci, který je ve výkonu trestu s nejvyšším omezením, kdy jeho efektivita obrany je značně omezena, neboť má omezený přístup k poradě s dalšími práva znalými osobami, dokonce i s rodinou, omezený přístup ke zdroji informací, a jedná se o osobu středoškolského vzdělání technického směru. S ohledem na jeho izolaci, je nanejvýš žádoucí, aby mu byla poskytnuta právní pomoc již od počátku řízení, což se nestalo. Toto omezilo značně možnosti jeho obrany, kdy nebyl schopen se v řízení zorientovat a navrhnout včas všechny důkazy na svoji obranu, zkontrolovat, že jeho vyjádření budou řádně protokolována, a ačkoli požádal o možnost vyjádřit se ve věci po poradě se svým právním

zástupcem, nebylo mu to umožněno. Tak se stalo, že návrh důkazů byl ze strany Žalobce podán dne 23. 10. 2017, tedy pouhé 3 pracovní dny po údajném kázeňském, přestupku, přesto již v rámci řízení o opravném prostředku (ve stížnosti), a to ještě za situace, kdy se s obsahem spisu právní zástupce nestihl seznámit.

Ačkoli Žalobce ve své stížnosti prostřednictvím svého právního zástupce v čl. I odst. + písm. b) a c) přímo upozornil na pochybení správního orgánu I. stupně v podobě ignorace práva na právní pomoc, správní orgán II. stupně uvedenou vážnou vadu nikterak nenapravil, důkazy navržené ve stížnosti prostřednictvím právního zástupce zamítl mimo jiné pro údajnou opožděnost.“

9. Žalobce namítal, že měl zájem o právní pomoc v daném řízení a že mu byla odepřena. Jeho právnímu zástupci totiž nebyla dána příležitost seznámit se se správním spisem, neboť k řízení před správním orgánem I. stupně dne 19. 10. 2017 nebyl přizván a žalovaný tuto vadu neodstranil. V tomto směru nemůže podle žalobce obstát tvrzení, že „žádosti na dodatečné seznámení se spisem ze strany právního zástupce nemohlo být vyhověno, neboť tato část kázeňského řízení proběhla již dne 19. 10. 2017, a z důvodu zákonem stanovených lhůt ji nelze opakovat.“
10. Stížnost proti rozhodnutí I. stupně byla podána 23. 10. 2017, zákonná pořádková lhůta pro rozhodnutí o stížnosti v trvání pěti pracovních dnů by uplynula až 30. 10. 2017. Správní orgán proto mohl stanovit právnímu zástupci žalobce termín pro seznámení se spisem kdykoli v období mezi 24. a 29. říjnem 2017, o což se ani nepokusil. Žalobce dodal, že žalovaná opakovaně nebere na vědomí právní zastoupení a jeho právního zástupce nevyrozumívá o žádných provedených úkonech, respektive jej vyrozumívá až s časovým odstupem, který žalobci znemožňuje včasné využití opravných prostředků. K důkazu takového postupu ze strany žalované přiložil žalobce prvostupňové rozhodnutí o zařazení velmi nebezpečného odsouzeného do oddílu se zesíleným stavebně technickým zabezpečením na dobu 180 dnů, ze dne 27. 10. 2017, a stížnost žalobce proti tomuto rozhodnutí.
11. Uvedeným postupem tak došlo podle žalobce k závažnému porušení jeho práva na právní pomoc, zakotvenému v čl. 37 odst. 2 Listiny a v § 26 odst. 3 ZVTOS, přičemž tato procesní vada mohla mít a měla vliv na správnost napadeného rozhodnutí i rozhodnutí I. stupně. Tato procesní vada působí nezákonnost obou rozhodnutí.
12. Již na tomto místě krajský soud uvádí, že to byla prvotně právě shora uvedená námitka, která vedla ke zrušení žalovaného rozhodnutí. Dlužno přitom poznamenat, že upření práva na právní zastoupení muselo zákonitě vést k takovým výsledkům kázeňského řízení, z nichž nemohl krajský soud při své přezkumné činnosti vycházet, neboť byly výsledkem nezákonného postupu. Za tohoto stavu by pak bylo zcela nadbytečné zabývat se i dalšími žalobcovými námitkami ohledně zjištění skutkového stavu věci, když byl zjištěn nezákonně (dokazování bylo chybně provedeno bez přítomnosti právního zástupce žalobce). Právě vzhledem k tomu krajský soud neprováděl při svém jednání ani žalobcem navržené důkazy (přehráním videozáznamu z kamerového systému ve věznici, výsledky navržených svědků, záznamem telefonického hovoru mezi žalobcem a jeho matkou či navrženými listinami). Jinými slovy, nemohl přihlížet k důkazům provedeným nezákonným způsobem, a pokud jde o provedení dalších důkazů navržených žalobcem, bude na správních orgánech, aby se s jejich potřebností ke zjištění

skutkového stavu věci prvotně vypořádaly samy. Správní soudnictví není od toho, aby při své činnosti nahrazovalo státní správu, pouze kontroluje zákonnost její činnosti.

13. V závěru žaloby žalobce zpochybnil pravomoc speciálního pedagoga Vězeňské služby České republiky, Věznice Valdice, a vrchního komisaře, vedoucího oddělení výkonu trestu, Vězeňské služby České republiky, Věznice Valdice, k rozhodování v dané přestupkové věci. Odkazoval se přitom na § 51 ZVTOS, dle kterého kázeňskou pravomoc nad odsouzenými vykonávají generální ředitel Vězeňské služby a ředitelé věznic; jiní zaměstnanci Vězeňské služby pak mohou kázeňskou pravomoc vykonávat, pokud k tomu byli zmocněni generálním ředitelem Vězeňské služby nebo s jeho souhlasem ředitelem věznice.
14. V daném případě vydal rozhodnutí I. stupně zaměstnanec vězeňské služby, aniž by v něm bylo uvedeno, jakým způsobem byla jeho pravomoc rozhodovat v dané věci založena. Rovněž žalované rozhodnutí vydal jiný zaměstnanec vězeňské služby, nežli je generální ředitel vězeňské služby nebo nežli je ředitel věznice, přičemž ani v něm není uvedeno, jakým způsobem byla jeho pravomoc rozhodovat založena. I z těchto důvodů považuje žalobce žalobou napadená rozhodnutí za nezákonná.
15. Žalovaná se vyjádřila k žalobě podáním ze dne 1. 2. 2018, ve kterém uvedla, že sporuje všechna tvrzení žalobce uvedená v žalobě a že průběh kázeňského řízení byl v souladu s platnými právními předpisy i zásadami kázeňského řízení. Dále v něm shrnula dosavadní průběh kázeňského řízení v obou stupních s tím, že bylo jednoznačně prokázáno, že se odsouzený vědomě dopustil uvedeného kázeňského přestupku. Na jednotlivé žalobní body reagovala s tím, že žalobci bylo v průběhu kázeňského řízení opakovaně umožněno, aby se k věci vyjádřil, a to dne 18. 10. 2017 v rámci prvotního vyjádření a dne 19. 10. 2017 ke všem skutečnostem, které mu byly kladeny za vinu a k důkazům o nich. Těchto možnosti ale nevyužil, neboť se k věci odmítl vyjádřit a nespolupracoval při objasňování přestupku. V průběhu kázeňského řízení se žalobce nedovolával právní pomoci. Prvním podnětem v tomto směru byla až stížnost ze strany advokáta Mgr. MUDr. Kubici, podaná ve prospěch žalobce proti prvoinstančnímu rozhodnutí o kázeňském přestupku.
16. V této souvislosti žalovaná poukazovala na § 23a odst. 3 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 36/2014 o kázeňském řízení u obviněných, odsouzených a chovanců (dále jen „NGŘ č. 36/2014“), podle něhož je účastník kázeňského řízení povinen oznámit věznici jméno a příjmení obhájce nebo advokáta, který jej bude zastupovat v jiné věci nebo mu poskytovat právní službu. Případné zpětné domáhání se akceptace faxové (tedy neověřené) kopie plné moci k zastupování, doručené do věznice dříve v jiné věci (např. jako přílohy k žádosti o informaci či opatření), nelze dle názoru žalované bez příslušného prohlášení účastníka kázeňského řízení brát v potaz.
17. K otázce plné moci žalovaná dále uvedla, že podle § 23a odst. 4 NGŘ č. 36/2014 může být plná moc udělena:
 - a) k určitému úkonu, skupině úkonů nebo pro určitou část kázeňského řízení,
 - b) pro celé kázeňské řízení,
 - c) pro neurčitý počet kázeňských řízení, která budou zahájena v určené době nebo bez omezení v budoucnu; podpis na plné moci musí být v tomto případě vždy úředně

ověřen a plná moc musí být do zahájení řízení uložena v II. části osobního spisu obviněného, odsouzeného nebo chovance.

„Takováto ověřená plná moc k zastupování byla doručena až do Věznice Mírov, přičemž datum ověřovací doložky pro vidimaci je 21. 12. 2017. Na základě tohoto Věznice Mírov dne 22. 12. 2017 předala kopii spisu kázeňského řízení Mgr. Romanu Bazgierovi, zmocněného k tomuto úkonu Mgr. MUDr. Zdeňkem Kubícou, advokátem žalobce (viz příloha).“

18. V další části svého vyjádření se žalovaná věnovala věcné stránce kázeňského přestupku (zejména důkazním prostředkům, vedení důkazního řízení, hodnocení důkazů), kterou se však krajský soud v tomto rozsudku nemusel zabývat z již výše uvedených důvodů (krátce řečeno, nebyly opatřeny zákonným způsobem), a proto by bylo nadbytečné podrobněji ji rozvádět.
19. K námitce ohledně nedostatku pravomoci rozhodujících orgánů žalovaná odkázala na § 51 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., podle něhož kázeňskou pravomoc nad odsouzenými vykonávají generální ředitel Vězeňské služby a ředitelé věznic. Jiní zaměstnanci Vězeňské služby mohou kázeňskou pravomoc vykonávat, pokud k tomu byli zmocněni generálním ředitelem Vězeňské služby nebo s jeho souhlasem ředitelem věznice. Generální ředitel Vězeňské služby ČR svým nařízením č. 36/2014 o kázeňském řízení u obviněných, odsouzených a chovanců, stanovil v § 6 odst. 3 písm. e) NGR č. 36/2014, že speciální pedagog může uložit kázeňský trest celodenní umístění do uzavřeného oddělení až na 7 dnů. Dále je v § 9 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení stanoveno, že o stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu je oprávněn rozhodovat vedoucí oddělení (výkonu trestu), uloží-li kázeňský trest speciální pedagog.
20. V závěru žaloby žalovaná shrnula skutkovou podstatou daného kázeňského přestupku a výši uloženého trestu se závěrem, že řízení o kázeňském přestupku spáchaném žalobcem bylo vedeno v souladu s příslušnými právními a vnitřními předpisy, přičemž ze strany zaměstnanců žalované bylo postupováno podle příslušných ustanovení zákona č. 169/1999 Sb., vyhlášky č. 345/1999 Sb. a NGR č. 36/2014. Kázeňský trest byl podle ní žalobci uložen po náležitém objasnění všech jeho skutkových okolností, na základě zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Před uložením kázeňského trestu bylo žalobci umožněno, aby se k věci vyjádřil. Rozhodnutí o uložení kázeňského trestu je náležitě odůvodněno. Vzhledem k tomu žalovaná navrhovala žalobu jako nedůvodnou zamítnout.
21. Krajský soud projednal žalobu při jednání dne 4. 10. 2019. Jeho účastníci při něm setrvali na svých dosavadních stanoviscích. Žalobce zdůraznil, že žalobou napadeným rozhodnutím i rozhodnutím prvního stupně, jakož i v řízeních předcházejících jejich vydání, bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces. Zejména jeho právo na právní pomoc, právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, tedy k důkazům, na kterých obě rozhodnutí spočívají, právo zúčastnit se prováděných důkazů a právo navrhnout důkazy na svoji obranu. Podtrhnul přitom, že o zahájení řízení nebyl uvědomen jeho právní zástupce, nebyla mu doručována rozhodnutí, nebylo přihlédnuto k žádosti žalobce, že by chtěl vypovídat po poradě se svým právním zástupcem, který se má dostavit do věznice následující den, a to přesto, že již dne 27. 9. 2017, tedy před uvedeným incidentem, bylo doručeno věznici podání právního zástupce a plná moc s tím, že bude zastupovat žalobce ve všech věcech souvisejících s výkonem trestu. Vzdor tomu zástupce žalobce nebyl přizván k provádění důkazů. Podotkl též, že ani v odvolacím řízení nebylo právnímu

zástupci žalobce umožněno seznámit se s obsahem spisu a jeho výslovná žádost byla zamítnuta s poukazem na časovou naléhavost. Navrhovat důkazy bylo žalobci umožněno až v řízení odvolacím, a to pouze formálně, neboť důkazy navržené žalobcem nebyly provedeny, ačkoliv zřejmým způsobem směřovaly k prokázání skutkových okolností údajného kázeňského přestupku. I při tomto jednání žalobce zpochybňoval pravomoc speciálního pedagoga vězeňské služby a vedoucího oddělení výkonu trestu k rozhodování v dané věci. V podrobnostech žalobce odkazoval na obsah žaloby.

22. Pověřený pracovník žalované odkázal na obsah napadeného rozhodnutí, obsah správního spisu a na obsah písemného vyjádření k žalobě. Dle jeho přesvědčení bylo napadené rozhodnutí vydáno v souladu se zákonem o výkonu trestu odnětí svobody a nařízením generálního ředitele vězeňské služby č. 36/2014.
23. K dotazu krajského soudu sdělil pověřený zástupce žalované, že zákon o výkonu trestu odnětí svobody v žádném ze svých ustanovení nezakotvuje, že by bylo možné předložit ze strany odsouzených vězňů plnou moc pro zastupování, která by platila obecně ve všech řízeních, která s výkonem trestu souvisejí. Poukázal na § 23 a nařízení generálního ředitele č. 36/2014, podle něhož je účastník kázeňského řízení povinen oznámit vězňovi jméno a příjmení obhájce nebo advokáta, který jej bude v kázeňském řízení zastupovat. To žalobce podle žalované neučinil, proto vycházela z předpokladu, že v kázeňském řízení žádného zástupce nemá.
24. Zástupce žalobce na to reagoval tím, že není zákonem zakázáno, aby odsouzený projevil svoji vůli nechat se zastupovat v řízeních souvisejících s výkonem trestu odnětí svobody tak, že předloží dopředu plnou moc svého zástupce. Opačný výklad by byl v rozporu s Listinou základních práv a svobod, neboť by bezdůvodně omezoval právo žalobce na právní pomoc. Připomněl, že žalobce již v průběhu správního řízení před správním orgánem prvního stupně na tuto skutečnost upozorňoval, uváděl, kým chce být zastoupen, ovšem nebylo to zaprotokolováno. Tomu by se předešlo, kdyby vězeňská služba reagovala na předchozí oznámení, že chce být zastupován ve všech věcech souvisejících s výkonem trestu.
25. Rovněž v závěrečných návrzích setrvali účastníci řízení na svých dřívějších stanoviscích k věci. Krajský soud poté přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). Dospěl přitom k následujícím zjištěním a právním závěrům.
26. První a zcela zásadní žalobní námitkou bylo tvrzení, že ačkoliv žalobce za sebe zmocnil k jednání při případném soudním, správním, trestním a jiném řízení advokáta, a měl být proto v daném kázeňském řízení jím také zastupován od samého počátku, správní orgány zúčastněné na řízení tuto skutečnost ignorovaly. O zahájení a vedení přestupkového (kázeňského) řízení se žalobcem totiž nebyl jeho právní zástupce vůbec informován, nebyl přizván k žádnému procesnímu úkonu, které byly v rámci přestupkového řízení prováděny, a nemohl se tak ani vyjádřit k věci před vydáním rozhodnutí v I. stupni. Žalobce přitom nebyl schopen ve věci se plně orientovat, dostatečně hájit svá práva. V uvedeném spatřoval žalobce porušení svého práva na spravedlivý proces. Žalovaný se naopak bránil tím, že podle § 23a odst. 3 NGR č. 36/2014 bylo povinností žalobce oznámit vězňovi jméno a příjmení obhájce nebo advokáta, který jej bude zastupovat v jiné věci nebo mu poskytovat právní službu, což prý neučinil. V tomto směru byla mezi

účastníky řízení neshoda, nicméně z obsahu soudního a správního spisu, jakož i vzhledem k okolnostem případu, na ni bylo možno přesto krajským soudem odpovědět.

27. Soudním spisem bylo prokázáno, že dne 27. 9. 2017 bylo do datové schránky žalované doručeno podání Mgr. MUDr. Zdeňka Kubici, advokáta, označené jako „*Žádost odsouzeného o zajištění bezpečnosti odsouzeného*“, jehož přílohou byla i generální plná moc ze dne 9. 12. 2015, podle které žalobce zmocnil ke svému zastupování vpředu zmíněného advokáta ve všech věcech, bez jakéhokoliv časového omezení, respektive až do doby jejího vypovězení. Obsahovala i substituční zmocnění pro dalšího advokáta, kterým zmocněnec udělil plnou moc dalšímu advokátovi, tzv. *substitutovi*, aby případně jednal za prvotního zmocnitele, pokud nebude jednat jím zmocněný zmocněnec sám. Uvedená plná moc proto nebyla platná a účinná jen pro řešení vpředu zmíněné žádosti ze dne 27. 9. 2017, ale i pro jakákoliv další řízení v budoucnu se vyskytnuvší. Tedy i pro předmětné kázeňské řízení. Krajský soud přitom nemá sebemenších pochyb o tom, že zmíněná plná moc byla založena do osobního spisu žalobce, a to zřejmě již mnohem dříve, s ohledem na datum jejího udělení. S ohledem na uvedené proto musela být žalované v době zahájení kázeňského řízení plná moc známa a nemůže tudíž obstát její tvrzení o její jakési neplatnosti, když byla připojena „*k jiné věci*“, zvláště když jde o plnou moc generální. Vzhledem k tomu nebylo třeba ani zkoumat, zda se žalobce v průběhu kázeňského řízení skutečně domáhal svého zástupce či nikoliv (viz tvrzení ve stížnosti ze dne 23. 10. 2017 proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu na straně čtvrté uprostřed nebo na straně sedmé žaloby shora), že požádal správní orgán o možnost vyjádřit se ve věci až po poradě se svým právním zástupcem, jinými slovy, zda učinil § 23a odst. 3 NGR č. 36/2014 zadost. Nehledě na právní sílu tohoto předpisu (hierarchii právních norem) oproti ustanovení Listiny základních práv a svobod (dále jen „*Listina*“), jehož se žalobce dovolává.
28. Dne 23. 10. 2017 došla žalované „*Stížnost proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu ze dne 20. 10. 2017, č. j. VS-103618-3/ČJ-2017-802232-KŘ*“, podaná advokátem Mgr. MUDr. Zdeňkem Kubicom, k níž byla opětovně připojena již zmíněná plná moc ze dne 9. 12. 2015. S ohledem na vpředu uvedené nebyla tato plná moc „*novou plnou mocí*“, na jejímž základě by jmenovaný advokát teprve vstupoval jako zástupce žalobce do kázeňského řízení, nýbrž byla připomenutím toho, že je jeho zástupcem pro takovéto případy již z doby před jeho zahájením. Tuto skutečnost zástupce žalobce výslovně namítal na straně šesté stížnosti.
29. Žalovaná k tomu v odůvodnění žalovaného rozhodnutí uvedla, že „*odsouzený v rámci kázeňského řízení stanoveným způsobem neuvedl, že mu v jeho průběhu bude někdo poskytovat právní službu nebo že bude někým zastupován (přičemž to, že v jeho prospěch bude podávat opravný prostředek Mgr. Kubice, neuvedl ods. B. ani ve své písemné stížnosti proti uloženému kázeňskému trestu ze dne 23. 10. 2017). K porušení ustanovení § 47 ZVTOS, jakož i dalších práv ods. B. tedy v průběhu kázeňského řízení nedošlo.*“ A ke konci odůvodnění žalovaného rozhodnutí dodala, že: „*Proto nemůže být vyhověno žádosti Mgr. Kubiceho o dodatečné seznámení se spisem kázeňského řízení a požadavku následného doplnění stížnosti o další důvody. Tato část káz. řízení již proběhla dne 19. 10. 2017, kdy byl se spisem seznámen ods. B. a z důvodu dodržení zákonem stanovených lhůt ji nelze opakovat.*“
30. Žalobce namítal, že bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces dle čl. 37 odst. 2 Listiny, podle kterého „*Každý má právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení.*“ Krajský soud shledal tuto

námítku opodstatněnou. Uvedené ustanovení totiž zakotvuje právo na právní pomoc každému, a to v jakémkoli typu řízení před orgánem veřejné moci od jeho počátku. A to nejen v řízení soudním, ale i správním a tedy i přestupkovém. Toto právo je zaručeno bez jakýchkoliv omezujících podmínek a nelze je vykládat pohledem práva podústavního, kam samozřejmě patří jak zákon o výkonu trestu odnětí svobody, tak předpisy vydané k jeho provedení.

31. Ústavně zaručené právo na obhajobu dle čl. 37 odst. 2 Listiny je jednou ze základních podmínek spravedlivého procesu (čl. 36 odst. 1 Listiny), v němž vina obviněného má být zjištěna. Krajský soud spatřuje konkrétní porušení tohoto práva v tom, že ačkoli si žalobce pro správní řízení před jakýmkoliv správním orgánem zvolil svého zástupce z řad advokátů, a tato skutečnost byla věznici Valdice řádně vykázána generální plnou mocí, v důsledku nesprávného postupu jejich správních orgánů byla žalobci v úrovni řízení I. stupně zcela znemožněna obrana jeho práv kvalifikovanou osobou. Totéž lze říci i o řízení o stížnosti proti rozhodnutí o kázeňském přestupku, neboť ani v něm již neměl zástupce zvolený žalobcem alespoň dodatečně příležitost se k věci vyjádřit (s výjimkou podané stížnosti), neboť žalovaná je na základě chybného výkladu § 52 odst. 3 ZVTOS (*O stížnosti rozhodne do 5 pracovních dnů od jejího podání ředitel věznice nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby*) zrychleně skončila žalovaným rozhodnutím.
32. K tomu však dlužno poznamenat, že uvedená lhůta je pouze lhůtou pořádkovou, která má vést k tomu, aby se s rozhodováním o kázeňských přestupcích neotálelo. Pro řádný výkon vězeňství a chod samotné věznice je totiž nezbytné, aby odůvodněně uložený trest působil výchovně, preventivně a byl vůči ostatním odsouzeným jasným signálem, že v průběhu výkonu trestu odnětí svobody musí být ve věznicích pořádek a kázeň. A jedním z předpokladů toho je nepochybně i včasnost takového rozhodování. Lze také konstatovat, že s ohledem na charakter rozhodnutí o kázeňských trestech, s přihlédnutím k netypickým okolnostem, za nichž k jejich ukládání dochází a rovněž vzhledem ke lhůtám, ve kterých jsou správní orgány povinny rozhodnout, nelze na ně klást, co se jejich preciznosti týká, stejné nároky jako na rozhodnutí vydávaná ostatními správními orgány nebo soudy. To však v žádném případě neznamená, aby žalovaná rezignovala na povinnost postupovat v řízení v souladu s procesními právy odsouzených, jak jsou jim garantována nejen v obecně závazných právních předpisech (ZVTOS, ŘVTOS), ale zejména v ústavním právu.
33. Žalovaná přitom měla možnost v řízení o stížnosti ještě nedostatky rozhodnutí I. stupně odstranit, pokud by provedené důkazní úkony zopakovala v přítomnosti zástupce žalobce. Protože se tak však nestalo, nezbylo než konstatovat, že žalované rozhodnutí vychází z důkazů, které byly získány postupem v rozporu s čl. 37 odst. 2 Listiny. Již vzhledem k tomu však krajskému soudu nezbylo, než žalované rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušit a věc žalované podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vrátit k dalšímu řízení (viz výrok I.). V něm bude žalovaná podle § 78 odst. 5 s.ř.s. vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku. Bude muset mít přitom na paměti, že důkazy, o něž se rozhodnutí I. stupně opírá, a byly získány v důkazním řízení bez účasti zástupce žalobce na nich, nejsou relevantními důkazy, a proto i nepoužitelnými pro další rozhodování ve věci.
34. Pokud jde o námitky žalobce ohledně důkazního řízení a zjištěného skutkového stavu věci, bylo bezpředmětné se jimi zabývat, a to pro jejich irelevanci způsobenou právě tím, že provádění důkazů nebyl přítomen zástupce žalobce. Námitku ohledně nedostatku

pravomoci orgánů vězeňské služby rozhodujících v dané věci shledal krajský soud nedůvodnou, neboť jejich pravomoc vyplývá přímo z právního předpisu, a to z § 6 odst. 2 písm. e) a § 9 odst. 1 písm. b) NGR č. 36/2014.

35. Výrok II. tohoto rozsudku o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s.ř.s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci byl úspěšný žalobce, a proto mu krajský soud přiznal náhradu nákladů řízení.
36. Ta spočívala v náhradě zaplaceného soudního poplatku ve výši **3 000 Kč** a náhradě nákladů právní služby poskytnuté advokátem, stanovených ve vyhlášce č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Náklady sestávaly ze tří úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žalobního návrhu a účast při jednání soudu) po 3100 Kč, celkem **9 300 Kč**, k tomu přináleží nárok na úhradu 3 režijních paušálů po 300 Kč, celkem **900 Kč** (viz § 9 odst. 4 písm. d/ a § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Za písemné podání ze dne 23. 9. 2019, adresované krajskému soudu, obsahující rozfázovaný rozbor videozáznamu incidentu, nebyla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení, neboť za situace, kdy je ve správním spisu originální CD zachycující totéž, nepřineslo nic nového. Dále zástupci žalobce přísluší náhrada cestovních výdajů, a to za cestu ze sídla jeho advokátní kanceláře v Praze k procesnímu soudu v Hradci Králové a zpět osobním motorovým vozidlem tovární zn. Toyota Sienna, reg. značky x, za celkem ujetých 234 km ve výši **1 785 Kč** (viz § 13 odst. 1 advokátního tarifu) a náhrada za promeškaný čas touto cestou ve výši **600 Kč** za 6 půlhodin po 100 Kč (viz § 14 odst. 1 a 3 advokátního tarifu). Celkem by tak žalobci příslušela náhrada nákladů řízení ve výši 15 585 Kč. Protože je ale zástupce žalobce plátcem DPH, byly jeho odměny a náhrady povýšeny o hodnotu této daně (§ 14a advokátního tarifu), která činí 3 273 Kč. Dohromady tedy činí náklady řízení úspěšného žalobce částku **18 858 Kč**. Krajský soud uložil zaplatit vyčíslené náklady k rukám zástupce žalobce, neboť jde o advokáta (viz § 149 odst. 1 občanského soudního řádu za použití § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 4. října 2019

JUDr. Jan Rutsch v. r.

předseda senátu